

KÖZSEG ÉS VIDÉKE

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre 8 korona, fél évre 4 korona, negyed évre 2 korona, egyes számú ár 14 fillér.
Előfizetési pénzek a kiadóhivatalhoz címzendők.

Megjelenik minden vasárnap.

Felelős szerkesztő: JAMBITS LAJOS.

Kiadóhivatal: Ronai Frigyes könyvnyomdája Közseg, Várkör 39. szám.

Ryilttér sora 40 fillér.

Hirdetések nagyság szerint jutányos árban számítanak meg.

Tisztujtás

előtt állunk s hábár már csak nagyon rövid idő választ el ezen nagyfontosságú aktustól, mégis azt tapasztaljuk, hogy egyik-másik állítólagos önjelölt kivételével senki sem törődik vele s míg másutt kellő időben tanácskoznak az ilyen a városra nézve fontos ügy körül, azért, hogy a közérdeknek megfelelő módon nyerjen elintézést, addig nálunk az erre leg-hivatottabbak is még csak diskurálnak, de nem cselekednek.

Ennek oka lehet az is, hogy a tisztujtás alá kerülő állásokra a régi tisztviselők az egyedüli jelöltek s mint feltehető egyhangu választással fognak hivatalukban újra megerősítettet. Ez bizonyára meg az ügyeszi állásnál is így lesz, dacára annak, hogy ez idő szerint több jelöltet is emlegetnek.

Ha tehát valamennyi állásra nézve vég-ceredményében a valószínű egyhangu újváltasztás várható, akkor érthető is, hogy nem foglalkoznak a tisztujtás kérdésével úgy, mint amikor számos jelölt körüli csoportosulás idézi elő az élénkebb mozgalmat s tisztujtó székre való előkészületeket.

Csakkogy mégsem indokolt a bekövetkező tisztujtás körüli ezen közöny. Legfontosabb kérdés az, hogy ki álljon a városi tisztikar élén, ki töltsen be a polgármesteri széket s ugy-látszik ez esetben is úgy vélekednek, hogy itt sem lesz személyváltozás. Megmarad az, aki e bizalomra rászolgált, aki e bizalmat most is bírja, akit a felsőbb hatóság is bizalommal látja e tisztében s megmarad azért is, mert neki is, a város közönségének is, az ezt képviselő testületnek is be kell látnia, hogy most sem csoportosulhat oly egyén köré, ki köz-megnyugvasra nálánál alkalmasabb.

De nem úgy van ám. Ő maga azt han-goztatja, hogy nem hajlandó a helyettesítésre, hogy elvesztette kedvét, hogy nem látja azt a tulnyomó bizalmat, mint vállalkozásának ele-

jén. Ezzel a nyilatkozattal tehát számolni kell. Ha elhatározása végleges, akkor elérkezett az idő a jövendő vezér személyében való meg-állapodásra. Ez nem olyan állás mint a többi, hogy megvárhatják, kik pályáznak. A polgármesteri széknek a betöltése gondosabb előkés-zítést igényel. Ne az legyen, aki véletlenül pályázik, hanem az, akit a közbizalom, a köz-akarati e helyre kíván.

A jelenlegi helyettes polgármester, ha meg-felelő jelölt hiányán csakugyan nem akarna a jövőben is helyettesként működni, nemcsak szűkebb körben, hanem a képviselőtestület előtt is tartozik nyilatkozni. Oly kitüntető biza-lommal hatalmazta őt fel ismételtén a polgár-mesteri szék betöltésére, hogy más elhatározása esetén a kellő előkészületek, a kívánatos gon-dos megfontolás okából tartozik ezt a testület-nek meg kellő időben tudomására adni.

Viszont a város polgárságának s hivatott vezéreinek is tisztába kell jönnie rövidesen a bekövetkezendő helyzettel.

Igen fontos s figyelemreméltó a belügy-miniszternek a közigazgatás államosításáról a képviselőházban a városokra nézve tett azon nyilatkozata, hogy az ezekre vonatkozó törvény-javaslat betérjesztését már a városfejlesztési törvény is határidőhöz köti. Ez annyit jelent, hogy 1912-től számítva, mikor amaz életbe-lépett, két éven belül betérjesztendő. Tehát már csak nagyon rövid idő választ el attól, hogy az új városi törvény alapján új helyzetet ter-metsen a r. t. városok részére s különösen a 10.000 lakosu városoknak, melyekre nézve a miniszterelnök egy képviselőházi beszédében az jelezte, hogy ezeket egy új típusu kategó-riába kívánja sorolni, olyanban, melynek szer-vezete jelentékenyen redukálni fogja az ily vá-rosook terheit.

Mínthogy e törvénynek már a jövő év fo-lyamán, legkésőbb 1915. január elsejétől kezdve kell életbelépnie, azt hisszük saját jól felfogott érdekünk is az, hogy addig ne boly-

gassuk a jelenlegi helyzetet, hanem ellenkezőleg, arra törekedjünk, hogy ez változatlanul meg-maradjon s ne nehezítsük meg magunknak az akkor bekövetkező új rendnek, új szervezetnek életbeléptetését.

A közelgő tisztujtásnál ez legyen egyik lényeges irányítója azoknak, akik a városi köz-igazgatás mikénti intézésével s jövendő kiala-kulásával komolyan törődnek, — de annak is, aki magát ez alul ki nem vonhatja, ha a köz-óhaj megnyilatkozása ezt parancsoló köteles-ségévé teszi.

A pótdadó.

Napról-napra nagyobb a panasz s még nagyobb az elkeseredés a polgárok sorai között a nagy krizus miatt, melyben a városok sany-lódnek. Azok a deficitek, melyek szerte mutat-koznak a városok háztartásaiban, már égbekiáltó summakat mutatnak.

E sorok írójának alkalma volt az ország legtöbb városában megfordulni, huzamosabb ideig tartózkodván ott. Mindenütt panasz, min-denütt csak arról beszéltek tehetetlenségükben, hogy így meg amúgy türhetetlenek az állapotok. De, hogy az orrunkon túl látnánk és gondol-koznánk, arra alig van eset. Nem egy városban alakultak pártok, eleinte titkos, bizalmas beszél-getésekben — rendszerint egy pohár bor mel-lelt a hosszú törzsasztalnál, őseredeti szokasa-inkhoz híven, majd pedig nyíltan léptek fel azzal a követeléssel, hogy községek-ké fejlesszék városukat. Fejlesszék vissza, mert az óriási s mind nagyobbra rugó terheket nem bírják. Persze a visszafejlesztés nem olyan könnyü dolog. Mert annyira elítendő — hisz ez ellen-kezik az általános kulturális haladás magasztos elveivel, ép oly lehetetlen, mert az illető város mindig konok ragaszkodással látta szemben a mindenkor kormányokat.

Ezzel az ügy egyelőre befejeződött s a városok polgarai, az adóhöz-ó áldozatok, job-

Tárca.

Az anyai szeretet.

I.

Munkáeson történt.

A polgármesternek jelenti az irnok, hogy valami szegény asszony akar minden áron beszélni vele, gyerek van a karján.

A polgármester az első pereben meghökken, de aztán — tisztának érezve lelkiismeretét — maga elé boesátja az asszonyt.

— Kezeit esőkolom, nagyságos ur! Nem tudom, tetszik-e még ismerni? Nagy Mária vagyok, a szakácsné, aki a nagyságos uréktől mentem férjhez a Kerekes Péterhez. Boldogok voltunk egy esztendeig, de most bevitték a Péterit katonának. Tetszik tudni, azért is nem tudunk hivatalosan megesküdni, mert Péter még nem volt túl a katonasoron. Most aztan elvitték három esztendőre. Magamra maradtam evvel a kisleánnyal. Hét hónapos a lelkem. Most választottam el. Ezt is Mariskának hívják. Hát, most, hogy elment a Péter, nincs mit tennem, dolgozni kell mennem. A pamutgyárba járok. Dehát a gyere-keket nem tudom, hol hagyjam. Hanem tetszik tudni, azt mondta az Örsze néni, akinél lakom, hogy az állami menhely eltartja a gyereket, még haza jön az apja a katonasorból. Csak a polgármester urnak kell szólni, aztán az eligazítja a dolgot. Mondok, nekem a nagyságos ur jó ismerősöm, hisz ott szol-gáltam öt esztendeig. Azért jöttem hát, hogy esá-nálja meg a gyereke dolgát a nagyságos ur!

— Jól van, leányom, majd elintézzük a dolgot. Várj kint egy keveset, majd kapsz egy irást, amivel elmehetsz, az állami gyermekmenhelybe s ott átvesszik a kisleányodat és gondoskodnak róla.

II.

Három év telt el.

Az asszony ismét a polgármester előtt állt.

— Kezeit esőkolom, nagyságos ur! Nem tu-dom, tetszik-e még ismerni? Igen? Mindjárt gondoltam. Hát azt tetszik e tudni, hogy az uram, a Kerekes Péter hazajött a katonasorból. Nem felejtett el, most is szeret. Megint együtt vagyunk. Hát most már hivatalosan is megesküszünk. De most már a gyere-keket is visszakérjük. Már nagy lehet a lelkem. Négy éves lesz. De szeretném már látni. Tetszik tudni, elvitték falura a lelkemet. Én meg nem tudtam meglátogatni, nem tudtam soha elutazni oda. Három év óta nem láttam. Kérem a nagyságos urat, tessék a dolgot úgy eligazítani, hogy minél előbb visszahozzák a gyerekeimet.

— Jól van leányom, még lesz gyorsan. Kapsz egy irást, amire visszahozatják és visszakapod a lányodat.

III.

Egy félev telt ismét el.

Az asszony megint a polgármester elé kére-zkedett.

— Kezeit esőkolom nagyságos ur! Már megint itt vagyok. Köszönöm a nagyságos urnak hozzám való jóindulatját. Visszakaptam a kisleányomat. De nagyon boldogtalan vagyok. Nem tudom, mi van velem. Nem tudom igazán szeretni azt a kisleányt. Pedig olyan édes néha. Olyan kedvesen esacsog. Mégis, mikor azt mondja „mama”, úgy érzem, mintha nem jönne a szívéből. Pedig az én leányom egy ő? És mikor magamhoz hívom, hozzám tipeg édesen, de nem olyan sietve, nem olyan repe-ső szeretettel mint én szeretném. És ha megolelem olan furesán érzem magam. Nem örül a szívem úgy, ahogy kellene. Nőzem az arcát, nem hasonlít sem az apjához, sem énreám. Hiszen ez nem jelent sem-mit, tudom. Hány gyerek van ilyen a világon... És mégis, fáj nekem. Ha valami baja van, nem bu-

jik hozzám, nem szól semmit, magában sírdogál, mintha nem találna meg azt, akit keres. Nem éri talán, hogy anya vagyok, nem szeret olyan nagyon, mint kellene. Olyan fures, idegenül néz rám, ha becézem. Nem esőkol vissza, ha megcsókolom. Nagyságos ur! Én úgy érzem, mintha ez nem volna az én gyermekem!

— Ugyan, mit esacsogsz itt össze-vissza, lá-nyom! Képzeldől. Ne sírj, hisz soka távol volt tőled a kis lányod, azért találd olyan idegonnek. Majd megszokod. Csak nyugodj meg és ne képze-lődjél.

Ilyen formán vigasztalta a polgármester hosz-szasan az asszonyt, míg végre némileg megnyugo-dott, de azért felesólvá tavozott.

IV.

Két hónap múlva az asszony ismét a polgár-mester elé került.

— Kezeit esőkolom, nagyságos ur! Hivatni tet-szett, itt vagyok.

— Na leányom, légy erős, örömhirt mondok. A te anyai szíved mégis csak jól érzett. Az állami gyermekmenhelyből kaptam levelet, amelyben jelen-tik, hogy egy Nagy Mariska nevé kisleányt vissza-kért az anyja, de a visszaadásnál kijelentette, hogy az nem az ő leánya. Utána néztek a dolognak s akkor kitünt, hogy az a kis lány tényleg nem az övé, hanem a te kisleányod és az övét nek-ed adták át a multkor tévedésből, mert az is Nagy Mariskának hívták. Vidd hát ki a nálad levő kisleányt a menhelybe s eseréld el a te igazi magzatod-dal. Remélhetőleg, anyai szíved nyugulma így hama-rosan helyre fog állani.

A szegény asszony alig bírta el az örömhirt. Nem tudott szólni. Osszerokadt. Látszott rajta, hogy rohanni szeretne gyermeke után, de nem bír-tak lábai. A szolgáló támogatása mellett jutott ki a szobából.

Csaló utazó újnőkök. Bortermelő vidékek kis-kereskedői köréből mind gyakrabban hangzanak fel oly panaszok, hogy utazó újnőkök megtévesztő eljárásának lettek áldozataivá. Ezek az újnőkök permetezőszerre gyűjtene megrendeléseket; kettősével járnak, valószínűleg azért, hogy a beesapott kereskedővel szemben mindjárt ketten tanuskodhasanak. Eljárásuk abból áll, hogy a mesé-jónak állított permetezőszerre eskély próbamegrendelést tettek, de a megrendelő lapot nagy mennyiségűről állítják ki. A gyantátlan kereskedő olvasatlanul írja alá a megrendelést és csak később veszi észre, hogy pl. 5 kg helyett 50, vagy 500 kg-ra szól az aláírt megrendelőlap. Volt rá eset, hogy a kereskedő az újnőkök távoztása után azonnal észrevette a turpi-ságot és köréparra ulve szagaldott utánuk, de hiába. Az újnőkököt szinte a föld nyelte el, oly gyorsan tűntek el a községből. Egy más esetben azzal sikerült a kereskedőt rászedniük, hogy a „kitűnő” permetezőszerből ingyen mintákat boesá-tanak rendelkezésére, de írásban kötelezze magát arra, hogy a mintákat csakugyan ingyen fogja kiosztani. A kereskedő az elébe tartott kész nyilatkozatot habozás nélkül aláírja s csak midőn az újnőkök távoznak, veszi észre, hogy 50 kg-nyi permetezőszerrel szóló megrendelőlapot írt alá, melynek szövege értelmében a szállító cég már nyolc nap után peres utra léphet, ha a megrendelt áru ellenértékét az áru átvétele után kés-pénzben meg nem kapja. A hirdeti permetező szernek pedig kg-ként 9 korona az ára. A buntató törvénykönyvben nincs oly §, mely a galád eljárást sújtaná, ez eljáró újnőkök eljárásából hiányozván a „ravasz fondorlat.” Az igaz, hogy az újnőkök minden különös ravaszság nélkül, a legotrombább módon ugratják be az egyszerű falusi szatócsot (sokszor magára hagyott özvegyasz-szonyt), azért mégis sajnálatos, hogy a nyilvánvaló megtévesztés, melynek családok egzisztenciája eshetik áldozatul, buntató uton meg nem torolható. Jól teszik tehát kereskedőink, ha ismeretlen cégek ismeretlen utazóival szemben a legnagyobb bizalmatlan-sággal viseltetnek és megrendelőlapot soha olvasat-lanul alá nem írnak és kétség esetén aláírás előtt inkább a községi jegyző, vagy más tanult és tapasztalt ember tanácsát kéri ki.

Gabonaárak Kőszegen.

November hó 22-én.

Buza	50 kg.	10-20 K-tól	10-40 K-ig.
Rozs	50 kg.	8-20	8-50
Árpa	50 kg.	7-50	8-—
Zab	50 kg.	7-—	7-30
Tengeri	50 kg.	—	—

A budapesti

„Bölcsészettanhallgatók Segítő Egyesülete”

Budapest, VIII. Múzeum-körút 6-8. szám.

Tanulmányokat vidékre nevelőknek, internatusi felügyelőknek, tanügyi kisegítőknél, magántitkárok és bármely szakaszú munkák előmozdítására díjtalanul közvetít a nagyközségnek.

Hungária Bank r. t.

Budapest, IV., Koronaherceg-utca 18.

Legelőnyösebben kamatoztat takarékbetéteket könyvecskékre és folyószámlákra. Gabonaneműeket, takarmányféléket a legelőnyösebben vesz és elad bizományban.

Elnök: gróf Stáray Sándor — Alnökök: gróf Cagnaccio Haemthe, báró Gálffy Ferenc, gróf Zichy Géza Lipót. — Igazgatók: tagok: gróf Apponyi Gyula, Beniczky Odon, gróf Cagnaccio Pál, gróf Erdődy Sándor, báró Wulf de Flotow, báró Hatvány Karoly, dr. Lippmann Frigyes, Mannherger Nothomb Albert, dr. Pekar László, gróf Choiseul-Praslin Gabriel, Schleifer Brunsav., gróf Seher-Thoss Béla. — Ügyvezető igazgatók: Walder Béla, dr. Aczel János.

Egyenruhák

tisztek, katonai hivatalnokok, onkéntesek, vasuti- és postatisztek, tűzoltók, erdésztisztek, pénzügyőrök és mindenrendű egyenruhát viselő testületek részére a legjobb és legegységesebb kiállításban.

Kropatschek fegyverek

8 golyóra egyszerre tölthetők, a legjobb ismétlő vadászfegyverek.

Horgony-thymol-kenőcs.
Könnyebb aerül-seknel, nyitott és égdel sebeknél. Állag: kor. — 80

Horgony-Liniment. Capitel composit.
A Horgony-Pain-Expeller pótléka.
Fajlatmentes hadörzésűes bolleseknel, rheumánál, kőszvényesl seb.
Állag: kor. — 80. 140. 2.—

Horgony-vas-albuminat-festvény.
Vörsegenraegnel és sápkórnel.
Állag: kor. 140

Kapható a legtöbb gyógyszerárban vagy kőszvetlenül beszereshető
Dr. Richter „Az orvosi orvoslás”, címzett, gyógyszerárban, Prága I. Elisabethstrasse 5.

Császárfürdő Budapest. Nyári és teli gyógyhely, a magyar Irgalmasrend tulajdon. Elsőrangú kenes hevvizu radioakti gyógyforrasai: modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszapfürdők, iszapborogatások, uszodák, külön holtyek és urak részére Torok-, kő- és marványfürdők; hőség-, szensavas- és villamos vízfürdők. A fürdők kitűnő eredménnyel használtatnak főleg csuzos bantalmaknál és idegbajok ellen. Ivo-kúra a légzőszervek hurutos eseteiben s altesti pangásoknál. 200 kényelmes lakószoba. Szolid kezelés, jutányos árak. Gyógy- és zenéltj nines. Prospektust ingyen és bérmentve küld az igazgatoság.

STOCK-COGNAC MEDICINAL

hivatalos olómzárral ellátott palackokban mindenütt kapható

CAMIS és STOCK

gőzüzemű gyárból

BARCOLA.

Szombathelyi Takarékpénztár Részvénytársaság kőszegi fiókja,

Kőszeg, Király-út 6. sz. Struez szálloda mellett

Elfogad: betéteket jelenleg nettó 4 %-os kamattal, továbbá betéti könyvecskére és folyószámlára. A kamatozás a betéttel követő napon kezdődik, betét kifizetéseket felmondás nélkül eszközöl.

Leszámítol: 2-3 altársas üzleti és magánváltókat mindenkor a legelőnyösebben.

Folyósít: rendes és törlészes jelzalogkölesonóket földbirtokokra és városi házakra, magasabb kamatu kölcsönöket alacsonyabb kamatu kölcsönökké változtat (convertál).

Értékpapirokat: napi arfolyamon vesz és elad törlészi megváltásokat elfogad

Szelvényeket: kőszegmentesen bevált szelvényveket a szelvényutalvány (taloni) alapján díjmentesen beszerz

Átutalásokat, lefizetéseket eszközöl a világ bármely piacán teljesen díjmentesen

Értékpapirokra: állami- és magán papirokra előleget ad

Sorsolás alá eső értékpapirokat arfolyamvesztesség ellen biztosít

Értékpapirokat és értékeket őrzésre és kezelésre atvesz.

Tekintettel, hogy hazánk legnagyobb pénztézetével a Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesülettel szoros összeköttetésben áll, mindenféle takarékpénztári és banküzleti megbízást a legelőnyösebben bír lebonyolít. Mint az Első Magyar Általános biztosító társaság újnőkösége mindenféle biztosítást elfogad és felvilágosítással készsággal szolgál.

Központ: Szombathelyi (regi) Takarékpénztár Szombathe y. Alakuit: 1837-ben.

Alaptőke 1.600.000 kor. Tartalékok: 400.000 kor. Takarékbetétek 15 millió koronán felül. Saját tőkéi 2.250.000 korona.

Ha szüksége van

körlevelekre, számlákra, cégnyomasos levpapírra, borítékokra vagy levelezőlapra, továbbá meghívókra, műsorokra, belépőjegyekre, falragaszokra, azután étlapokra, címkékre, névjegyekre, gyászjelentésekre, táblázatokra, arjegy-zésekre vagy bármely a könyvnyomdá-szat szakmájába vágó munkára, akkor forduljon a legnagyobb bizalommal csak

Rónai Frigyes könyvnyomdájához

Kőszeg, Várkör 39. (Roth Jenő-féle ház), hol minden felsorolt és fel nem sorolt nyomtatványt a mai kor igényeinek megfelelően csinos, modern és izléses kivitelben a legolcsóbb árak mellett :: :: :: szerezhet be. :: :: ::

Közigazgatási nyomtatványok nagy raktára.

„Kőszegvidéki Hépesnaptár”, „Gün-ser Bezirkskalender” és „Kervatski Kalendar Sv. Antona Paduanskoga” kiadóhivatala.

Wotan

A legjobb és a legtartósabb drótszálas lámpa. Huzott drótszállal 75% árammegtakarítás.

Lámpa

Kapható villanyszerelési üzletekben, villánytelepeken és a MARYAR SIEMENS-SCHÜCTERT-MŰVEK-nél Budapest, VI., Teréz-körút 36. Gyár-utca 13.

Nyomatott Rónai Frigyes könyvnyomdájában Kőszegen.